

BUTLLETÍ

ANY VI * NÚM. 24 * MARÇ 1990

del

CENTRE
PARROQUIAL

ST.
JOAN
D' HORTA

En aquest número:

- Estil cristià:** *Mirar endavant*, per Mossèn Xavier Roselló / 2.
Assemblea General de Socis / 2.
Tennis de taula: *A vint-i-set mesos...*, per Pep Xarxa / 3.
Excursionisme: *Visita a Santes Creus i calçotada a Valls*, per En Pau / 4.
Entrevistes: *Josep Magrans i Guillemí*, per Dora Serra / 5.
Fotografia: *Activitats futures i passades* / 9.
Manualitats: *Dibuixar i pintar* / 9.
Records d'altres temps: *Deu "caradures"... i tot un senyor*, per Pere Solé i Sans / 10.
Esbart Folklòric: *Retrobar-se per Nadal i...* / 13.
Les nostres fonts: *La Font de Santa Eulàlia* / 14.

estil cristià

per Mossèn Xavier Roselló

Mirar endavant

Ara que estem endinsats en el binomi Quaresma-Pasqua, parlem una mica més de l'alegria. De fet, s'ha abusat molt dels caires negatius d'aquest temps, com si només es tractés de foragitar dimonis i de purificar-nos dels pecats, fent penitència per allunyar a uns i per pagar pels altres. Aquest és l'aspecte gris, tirant a negre, de la Quaresma. Però això no és tot, encara que sigui un component bàsic de tota la dinàmica alliberadora que ens proposa i ens ajuda a realitzar aquest temps litúrgic, el més fort de l'any.

Noteu que només parlo d'un temps, no de dos: no és Quaresma i Pasqua; és Quaresma **per a** la Pasqua. Aquest és el terme cap al qual anem: a la vida nova en Jesucrist. La Quaresma és el camí que hi aconduïx. Però la nostra poca —i, a voltes, mala— educació religiosa ha fet que centràssim l'interès en la primera part i que la segona es reduís a celebrar el dia de Pasqua menjant la "mona" i sentint cantar les "caramelles" —això, abans!—.

Del que es tracta, doncs, és de fer un pas més endavant, de cara a una renovació de la vida humana sota la llum de la fe, i, concretament, de reproduir en nosaltres el pas —això és Pasqua— de la mort a la vida, de les tenebres a la llum, de l'home natural a un nou home, segons el model i la força que

ens dona el mateix Fill de Déu fet home.

Amb aquesta perspectiva, tot l'esforç quaresmal, lluny de ser quelcom tenebrós i feixuc, és una ruta oberta, cada vegada més clara i il·luminosa, cap a la victòria d'arriba nostre i de tot el món, a semblança de Crist que ens diu: "No temeu, jo he vençut el món".

En la mesura que hom progressa en aquest camí de venciment d'un mateix, de purificació d'intencions, de destrucció d'hàbits malsans, va abeurant-se en el doll de l'alegria que brota en el seu interior, en el goig de la pau de Déu, descobrint la joia inestroncable de l'alegria de l'ànima, que no té res a veure amb la "gresca" del Carnaval.

I aquesta renovació interior, aquest "revestir-se de l'home nou, segons Jesucrist", ha de trascendir cap enfora amb unes noves formes de viure, amb uns criteris més evangèlics, amb un amor més generós, amb un servei més abnegat al bé dels altres, amb una alegria resplendent que ho embolcalla tot. Per això la Quaresma viscuda sincerament en la intimitat de cadascú ha de portar al renovament de tota la vida individual, familiar i social, referent en nosaltres la Pasqua de Resurrecció del Senyor ressuscitat d'entre els morts.

El Centre Parroquial, amb el seu bon captament, ha de ser un testimoni constant de la Resurrecció del Senyor, amb la vida nova de cadascun dels seus socis i en el millorament de les funcions de cada Secció.

Bona Quaresma, doncs, i Bon Pasqua!

El Consiliari

Assemblea General de Socis

El divendres 26 de gener al vespre, va tenir lloc l'Assemblea General Ordinària de Socis del C.P. d'Horta, al nostre local social. Va ser una reunió força animada per la diferent manera de veure les coses la gent jove i les persones d'edat més avançada.

Després d'una exposició de l'estat de comptes, es va fer una relació de les moltes activitats portades a terme per les nostres seccions, de les quals estem molt satisfets, i s'ànima els joves a seguir per aquest bon camí.

Millores. El nostre president va informar dels projectes de millores que es pensen fer aquest any en el nostre local social, ja que té uns quants anys i necessita que se li facin millores a mesura que els nostres pressupostos ho permetin.

Quotes. Es va acordar un petit augment de quotes. Feia dotze anys que no es tocaven i havien quedat desfessades, perquè amb el seu import no es cobrien ni les despeses mínimes de manteniment com són aigua, llum, telèfon, impostos, etc. Després d'escol-

tar diferents opinions, que es van resoldre amb una votació, els increments de quotes van ser aquests:

- Infants, de 600 a 700 ptes. anuals;
- juvenils, de 900 a 1.000;
- adults, de 1.200 a 1.500, i
- matrimonis, de 1.800 a 2.200.

Aniversari. També es va fer saber que el proper any 1991 el nostre Centre commemorarà el 125è aniversari de la seva fundació, per la

qual cosa s'ha pensat formar una comissió que s'encarregui d'organitzar els actes de celebració. Necessitem socis engrescats, il·lusionats, amb ganes de treballar, d'aportar idees, moure's, fer coses, en resum, socis que sentin la casa i que puguin dedicar unes hores del seu temps per tal que aquesta celebració sigui "sonada" i ens ompli de goig per la feina ben feta.

Si et sembla que tu ets un d'aquests socis, deixa el nom i telèfon a secretaria i ja t'avisarem.

tennis de taula

A vint-i-set mesos...

Horta, a vint-i-set mesos de l'inici de la XXV Olimpíada de l'Era Moderna.

La primera temporada de Tennis de Taula corresponent a la dècada dels anys 90 que se celebra a Catalunya està en plena competició.

Quatre són els equips que enguany representen Horta per totes les contrades del País sota les sigles C.P.H., i divuit els jugadors federats que en les diverses categories hi prenen part, competint en aquesta modalitat olímpica del Tennis de Taula.

Categories: Les categories en les quals juguen els quatre equips de tennis de taula del Centre Parroquial d'Horta són:

- Segona Categoria Catalana,
- Tercera Categoria Catalana,
- Categoria Comarcal, i
- Categoria Juvenil Catalana.

Jugadors: Els noms dels nostres divuit jugadors són:

Josep Maria Miró i Castells,
Bonet Moreno de la Hoz,
Felip Olivera i Robles,
Jaume Miró i Castells,
Francisco Javier Vélez Fernández,
Jordi Vélez Fernández,
Daniel Alvarez i Juncar,
Josep Magrans i Breu,
Josep Mora i Palacín,

Leonard Casellas i Figueroa,
Pablo Fernández Muñoz,
Roger Guarch i Nogué,
Héctor Montañana Calvillo,
Jordi Sousa i Masclans,
Daniel Blanes i Cano,
Florencio Grau López,
José Angel Cambrón i
Jordi Bey i Romero.

Entradors: Els dos entrenadors de l'Equip Juvenil són:

Felip Olivera i Robles i
Jaume Miró i Castells.

Pep Xarxa

excursionisme

Visita a Santes Creus i calçotada a Valls

El dissabte 17 de febrer, seguint el programa establert, es portà a terme aquesta sortida, en principi programada per al dia 24.

Val a dir, sobretot, que més aviat semblava un dia de plena primavera, que no pas un dia d'hivern, com assenyala el calendari meteorològic.

Santes Creus. Què se'n pot dir, de la història d'aquest monestir? Les històries i tradicions referents a les nostres institucions i a passatges de la nostra terra són llargues, i cal remoure molts arxius per esbrinar-ne tot el procés creatiu i fundacional, i no es tracta aquí de fer tot l'història. Sols faig una petita referència per recordar la visita efectuada.

Els autors que han historiat el monestir de Santes Creus, fent arrencar-ne els orígens d'un document de cessió que els Montcada feren a favor de la fundació, el 4 de desembre de 1150. Aquest document, divulgadíssim, ha estat considerat com la carta fundacional del monestir de Santes Creus en la seva primitiva ubicació de Cerdanyola del Vallès.

La primera possessió territorial documentada que els monjos cistercencs tingueren a Santes Creus, on definitivament s'havia d'establir el monestir, és del 26 de gener de 1158.

Els darrers anys de la vida monàstica de Santes Creus foren grisos, de tota grisor.

Quan el 14 de setembre de 1834 acabà el seu abadiat fra Pere Carrera, les coses ja anaven mal dades. Santes Creus restà a mercè dels cobrejors. La vigilància que exercien algun monjo estratègicament situat pels contorns i les persones afectes a la casa, no pogué evitar que més d'un desaprofiteu sostragués mobles i d'altres efectes adaptables a les seves conveniències pràctiques. La destrucció de Santes Creus comença d'aquí.

Calçotada. La calçotada, com sempre, molt bona, i més d'un o una portava els dits i, fins i tot, la cara un xic negres.

Febrer de 1990.

En PAU

Josep Magrans i Guillemí

Nat el 24 d'octubre de 1925, Josep Magrans i Guillemí és el soci núm. 19 del C.P. d'Horta.

Segur que el seu pare ja el va fer soci dels Lluïsos així que va néixer, com els "culés" (colers) dels Barça. Com que en aquell temps no es controlava tant la burocràcia, l'ordre numèric no respon massa a la realitat. Hauria d'estar bastant més avall. Però en Josep desitja mantenir aquest número dinou, atenent a què comporta el descens.

— *Ets fill d'Horta?*

— Sí. Nascut al carrer Cha-pí en continuu vivint.

— *Els pares també?*

— I fins i tot els avis. L'avi Magrans, conegut per en Patire, va posar a treballar el pare a l'edat de set anys. El pare feu, entre d'altres oficis o aprenentatges, de barber. Acabà sent un mestre paleta. L'avi Guillemí, que li deien el Noi Xic, era rajoler, i l'avia, bugadera, cosa molt corrent al barri.

— *¿Tota la família ha estat molt vinculada a la Parròquia i al Centre?*

— Sí. El pare va ser responsable del café una colla d'anys. Era el delegat entre la Junta i els cafeters que vivien als Lluïsos. L'oncle Jaume feia teatre. Els dos germans, com a paletes, treballaren en la construcció d'aquest edifici.

— *Hi ha un gran nombre de socis que han donat a aquesta Casa moltes hores del seu treball.*

— I els que hi haurà! Van ser els socis els qui, amb les seves mans, cadascú segons les seves aptituds, aixecaren aquestes parets: fusters, paletes, manyans, electricistes,

manobres o aprenents del que feia falta.

— *La teva infantesa va vinculada als Lluïsos. ¿Què hi feies o què en recordes?*

— Jugava pel café, enredava dalt de l'escenari quan hi havia els tramoiistes, a la sala a veure com pintaven decorats l'Àngel Borràs i en Ricard Vendrell, al pati a contemplar els partits de frontó... I, sobretot, era un assidu espectador del teatre. No en tenia prou amb seguir l'obra des de la butaca. M'enfilava a una escala lateral de l'escenari i em recolzava al fustam dels llums de la bateria.

— *De tant en tant devies actuar.*

— Tenia cinc anys quan vaig sortir en una obra que no recordo pas com es deia. Sols sé que m'enfilaven en una cadira i em donaven sopetes tot cantant una cançó. Aquelles sopetes em feien créixer molt de pressa. Els actors eren en Joan Bonet, en Joan Piqué i l'Armand Calafell. Aquesta fou una actuació esporàdica. No va ser fins als anys quaranta que vaig formar part del grup de teatre, tenint com a director el senyor

Lamor, molt poc temps, després en Cisquet Vendrell i, per fi, en Francesc d'A. Toboso, que ens dirigí una molt llarga temporada.

— *Tornem als anys 30. ¿Hi ha més coses a recordar?*

— Del 1930 al 1936 puc parlar, per exemple, de les representacions de Pastorets que cada any es feien: els d'en Folch i Torres, l'*Estel de Natzarret* i els del *Bato y el Borrego*.

— *¿Cada any tres Pastorets diferents?*

— Tal com ho sents. No sé pas com s'ho manegaven, però tot era possible. Veig en Joan Solanes fent de Luquet i en Ramonet Ribó, de Rovelló. En Lau (Estanislau Farrés) fent el dimoni gros de l'*Estel*. Quant als *Bato i Borrego*, recordo l'avi Lluís Homar, però no recordo qui era la seva parella.

— *¿Algun altre personatge que t'hagi quedat gravat?*

— En Manuel Bartomeu, el pare de l'Albert i en Manel. El recordo en una comèdia que es titulava *"El cabo Simón o la ajuda de San Lorenzo"*. També el recordo tocant el violí en un d'aquells concerts que s'organitzaven tot sovint.

— *En arribar el juliol del 36 tot canvià. ¿Com visques aquells moments fatídics?*

— Fou una experiència molt negativa, però no la primera. En recordo una altra de ben colpidora. Va ser pels volts del 33 o 34, durant la república, quan van obligar els "Hermanos" a treure's l'hàbit i el títol d'*Hermano*. Calia anomenar-los pel cognom. Costava tant de dir "senyor Prats" al benivolgut *hermano* Felip! Era un home extraordinari, vinculat plenament a la Parròquia i als Lluïsos, un gran educador que semblà el bé per allí on passà.

— *I tornant al juliol del 36...*

— El dia 20, des del terrat de casa, vaig veure com cremaven l'església i el telar de l'escenari dels Lluïsos. No m'ho podia creure! Per què aquell desastre?

— *¿Es cert que la teva família guardà durant tota la guerra la Custòdia de la Parròquia?*

— Sí. Mossèn Miquel Pujol ens va portar a casa la custòdia, el copó i unes quantes casulles. Ho entregà a la tia Angeleta perquè ho salvaguardés. L'Angeleta Guillemí, que va ser la presidenta de les Filles de Maria gairebé a perpetuïtat, era persona de tota confiança, motiu pel qual el senyor rector li delegà tan arriscada missió.

— *¿Es pot saber on amagàreu aquells valuosos objectes?*

— Calia enterrar-los. El pare ho emboicà tot amb molta cura, ho posà dins d'un sac, ho carregà al carretó d'anar a la vinya i ho cobrí amb una pila de fens per no cridar l'atenció de ningú. Ho portàrem fins a la vinya que teníem davant d'on ara hi ha la Clínica Carmelitana, al carrer Eduard Toda. Entremig dels ceps quedà ben resguardat fins a l'any 39 que ho retornàrem a la Parròquia, a les mans del mateix senyor rector. Les casulles es malmeteren, però no la custòdia ni el copó.

— *¿On visqueres durant la guerra?*

— M'estava a Horta amb els pares. Una temporada, potser a mitjans del 38, vaig anar a viure amb els avis i la tia Angeleta al carrer Girona, núm. 7, on els avis feien de porters.

— *Aquella casa va ser molt famosa, segons tinc entès.*

— Força, força. A finals del 38, quan el govern republicà abandonà Madrid, s'instal·là a Barcelona, al pis principal de la casa núm. 7 del carrer Girona. Era la tia Angeleta l'encarregada d'obrir la porta de l'ascensor als governants que sovint s'hi reunien: en Negrin, l'Azafra, la Passionària, l'Osorio i d'altres. Mentre en aquell principal hi havia reunions governatives, a l'àtic, on vivien els avis, se celebraven una, dues o tres misses diàries. El pare Leandre, monjo de Montserrat, era el celebrant quotidià. Molts altres capellans es reunien

en aquell àtic. Jo vaig aprendre a fer d'escolà amb el pare Leandre.

— *¿Mai no succeí cap contratemps?*

— Mai! Al gener del 39, quan el govern se n'anà cap a França i abandonaren el pis, digueren a la tia Angeleta que, de tot el que restava allí, en podia disposar com volgués. La tia, pobre dona, estava esverada i no volgué tocar res. Sols un petit objecte recollí: una campaneta. Podia servir per a la missa. L'entregà a mossèn Miquel Pujol per a l'església d'Horta.

(Hem anat a la Parròquia, i mossèn Xavier Roselló ens l'ha mostrada. Porta una inscripció que diu: "Lembranza (Record) da asamblea de concellos para a aprobacion do estatuto de Galicia ó (al) seu presidente Don Bibiano F. Osorio Tafall. Ano de MCMXXXVI".

(Sembla ser que pertanyia al Comissari General de l'Exèrcit Republicà, regal de la Junta de Galicia. Segons consta a l'arxiu parroquial, aquest fou el primer donatiu que rebé mossèn Miquel Pujol en la campanya per a la reconstrucció del temple parroquial de Sant Joan d'Horta.)

— *Quina història més interessant! Però continuem les teves particulars vivències. Escola?*

— Vaig fer la primera comunió quan anava als "Hermanos". Durant la guerra, vaig anar a l'escola

de les Eroles. Companys d'estudi i de màlfetes: els germans Matute, els Jové, els Valls, en Lluís Homar del carrer Canigó..., entre molts d'altres. Quan vaig viure amb els avis al carrer Girona vaig anar a una escola del carrer Ballén, amb l'amic Miquel Piqué. Venien a la meua classe els fills del dibuixant Valentí Castanyes. L'escola era laica, naturalment, però quan penso en els professors i llur comportament, em dic que segur que eren jesuïtes i monges tots ells. L'escola s'acabà per a mi als catorze anys, quan vaig començar a treballar.

— *Les hores de lleure?*

— Vaig començar a fer d'escolà de la Parròquia en el temps que ens congregàvem a les Carmelites, mentre duraven les obres de restauració del temple. Vaig ser d'Acció Catòlica, assistia als Cercles d'Estudis que dirigia el Vicari de torn, i actuava als Lluïsos.

— *¿Com quedava repartit el teu temps?*

— De dilluns a divendres, durant el dia, el treball. Als vespres: dilluns, dimecres i divendres, assaig de teatre; dimarts i dijous, assaig d'orfeó. Dissabtes al matí, entrenament de bàsquet. Diumenges al matí, de primer, la missa, després, bàsquet; a la tarda, teatre. A falta de teatre, sardanes o cantades d'orfeó.

— *¿En quin equip jugaves a bàsquet?*

— Hi havia els equips A i B, els bons. Jo jugava en un tercer equip, els dels més dolents.

— *Orfeó?*

— Vaig aconseguir com a director el Sr. Roma, molt poc temps. Després, el Sr. Llongueres, el Sr. Rius i, finalment, el Sr. Angel Colomé del Romero, actual director de l'Orfeó Laudate. El senyor Colomé és una persona extraordinària, amb grans coneixements musicals. Amb nosaltres gastà molta paciència i molt d'amor. Pensa que quasi ningú no sabia llegir música. Ell ens assajava per cordes. Cantava fins que ho apreníem d'oïda. Després ajuntava les quatre cordes i formava la simfonia. Cantàrem al Palau de la Música Catalana un extraordinari Oratori del Messies. Juntament amb l'Orfeó de Sants, dirigit pel mestre Pérez Moya, agrupà els tres orfeons que ell dirigia: el de Sant Esteve de Sesrovires, l'Orfeó Laudate i el nostre, el Montserratí. Les solistes foren la Victòria dels Àngels i la Concepció Callao.

— *I vau aconseguir un èxit extraordinari, oi?*

— Això mateix. Vull remarcar que l'orfeó col·laborà sempre amb la Parròquia i en qualsevol acte que es presentés als Lluïsos. Jo recordo un intercanvi de gent en qualsevol de les distintes seccions.

— *Vaja, que éreu com els Mosqueters: tots per a un i un per a tots. Parlem de teatre? En Josep Magrans és recordat com a galant jove del grup teatral. Tampoc no oblidem la llarga temporada que es va dedicar a fer de director. Cal remarcar que tant com a actor que com a director portà a terme la seva missió amb una acurada perfecció.*

— Gràcies pels elogis. Vull recordar que les meves primeres actuacions com a "galant" foren de "galant sense dama"; un paper molt ingrat, per

cert. En la comèdia *"El cura de la aldea"* vaig haver d'estudiar el paper més llarg de la meua història i, a més, en vers. Per citar algunes de les comèdies que per a mi són més representatives de la tasca que es duia a terme als Lluïsos, aquí va una petita llista: "L'orfe", "Els tres sergents francesos", "Don Gonzalo o l'orgull del gec", "Cuando florezcan los rosales", "La Hidalga del Valle"... (Aquesta obra la representàrem primer als Lluïsos i més tard al Palau de la Música.) Vingueren després les representacions de la Passió, en les quals vaig interpretar una sèrie de personatges: el Longinos, el Rufus, el lladre bo, el dolent, sant Joan, Jesús i, els últims anys, el Jodes.

— *La Passió va tenir un gran èxit!*

— Tingué ressò per tot Catalunya. Ens hagüérem de plantejar la conveniència d'engrandir el teatre. L'any 50 començaren les obres de l'actual sala d'espectacles.

— *La Passió, no tan sols servi per a fer teatre, sinó per a catequitzar actors i auditors.*

— Cada any, abans de començar els assajos, fèiem un dia de recés i de pregària que servia per a comprendre millor el misteri de la Passió, alimentar la nostra espiritualitat i aprofundir la nostra fe.

— L'any 62 s'inicià el nou estil de Passió: "Crist Mister".

— Joc crec que encara s'hauria de representar, aquesta obra. És un espectacle de gran qualitat i rabiosament actual.

— Aquest és un tema per a parlar-ne hores i hores. Seguim la teva trajectòria. Com a director, què ens pots dir?

— Per no entendre'm massa, sol recordaré algunes de les obres que em va agradar poder dirigir. La primera va ser "La ferida lluminosa". Altres que recordo en aquest moment: "El jefè", "La muralla", "Los intereses creados", "Los árboles mueren de pie".

— Taïem el tema teatre. Càrrecs de junta?

— Vocal de bàsquet, vocal de teatre, tres anys de comptador, les dues etapes de director d'escena, uns vuit anys, dos anys responsable de litúrgia i tres de comptador d'escoltisme. Va ser en l'etapa de comptador i director que em proposaren per a la terna de president, juntament amb en Ferran Solé i en Joan Martínez.

— I vares sortir elegit.

— A la segona votació, amb un punt de diferència amb en Ferran.

— Vas ser president del 69 al 75, si no m'erro. Molta feina?

— En començar, se'm feu molt difícil. Per a mi era com escalar una alta muntanya. En aquells moments totes les activitats de la Parròquia quedaven aglutinades al Centre Parroquial, puix no existia encara el Consell Pastoral i la Junta Directiva n'era la responsable. Vaig tenir en tot moment una excel·lent col·laboració de tota la junta, tant la permanent com les diverses vocals. Vull dedicar un record especial a l'Eulàlia Tomàs, l'Enric Joan i en Josep Aragall, al Cel sien.

— Com anaves de reunions?

— Una llarga temporada, reunió diària. A mi em semblava obligació del president el fet d'estar present a les trobades dels diferents equips que componen el Centre Parroquial. En aquells moments eren: Equips de matrimonis, de litúrgia, de visitadores i de pedagogia familiar; la coral, el cinema, la fotogràfica, el ping-pong, l'Esclat (grup de pintura), activitats diverses, escoltisme, esbart i teatre (dos grups: el d'estudis teatrals i el de teatre tradicional). A més a

més, cada dimecres, reunió de la junta directiva i, un cop al mes, reunió plenària.

— ¿Vas connectar amb les altres Entitats del barri?

— Es va perfilar en aquells moments el que avui és la Coordinadora d'Entitats d'Horta. Va quedar ben palès que els Lluisos érem una entitat absolutament oberta a les necessitats del barri. Aquí es celebraven totes les assemblees conflictives de la barriada.

— ¿Va ser aleshores que passaren per casa nostra una bona colla de cantants catalans?

— Sí. En Raimon, la Maria del Mar Bonet, en Pi de la Serra, la Guillermina Motta, l'Ovidi Montllor, en Joan Isaac, en Ramon Muntaner...

— I en Lluís Llach?

— Vaig viatjar expressament fins a Alp per parlar amb ell. No pogué actuar perquè el Govern Civil li donegava el permís per cantar a Barcelona.

— Moltes dificultats per a obtenir permisos?

— Viatges a les oficines d'Informació i Turisme, confecció de fotocòpies, entrega d'originals al Govern Civil, recollida de permisos especials per a cada actuació...

— Algun problema concret?

— En una actuació d'en Pi de la Serra, em cridà l'oficial de la policia i ens prohibí una cançó que, segons ell, estava censurada. Sortosament, jo vaig poder presentar les fotocòpies dels permisos i vaig capejar el temporal.

— Altres afers en aquells anys?

— Vàrem liquidar els deutes de les obres de l'any 50, gràcies principalment a la incansable labor d'en Josep Aragall. Es va confeccionar l'ideari del Centre Parroquial, un ideari que treballà quasi durant un any una trentena de persones, grans i joves. Començarem fent una trobada de dos dies a Parets, la Junta Directiva i els vocals de cada secció, o algun representant. Després, una reunió setmanal amb tots aquells que volgueren afegir-se a la tasca. Per la festa de Crist Rei, durant una colla d'anys, es repartiren uns tríptics a tots els feligresos, tríptics que servien per a donar-nos a conèixer i perquè nosaltres mateixos tinguéssim més consciència de la nostra personalitat com a Centre Parroquial.

— ¿Quina experiència n'has tret, de la teva actuació com a president? ¿Què ens pots comunicar, als socis?

— Considero que la responsabilitat és forta.

(Acaba a la pàg. 15.)

fotografia

Activitats futures i passades

Durant l'hivern fa la impressió que la Secció fotogràfica s'amaga com els caragols. Però no és així. Cadascú va treballant pel seu compte i

Desembre de 1989:

1. Gaspar Agulló, 85 punts.
2. Miquel Marco, 83.
3. Carme Ballester, 83.
4. Dora Serra, 80.
5. Montse Manzaneres, 79.
6. Pere Solé Serra, 77.
7. Jaume Caminal, 75.
8. Alba Ruiz, 73.
9. Angel Pérez, 70.
10. Ernest Sitjà, 67.

Gener de 1990:

1. Gaspar Agulló, 103 punts.
2. Jaume Caminal, 97.
3. Jaume Puig, 96.
4. Pere Solé Serra, 93.
5. Alba Ruiz, 92.
6. Ramon Sebastià, 89.
7. Dora Serra, 88.
8. Miquel Marco, 87.
9. Carme Ballester, 86.
10. Angel Pérez, 86.

Febrer de 1990:

1. Ernest Sitjà, 102 punts.
2. Dora Serra, 102.
3. Gaspar Agulló, 98.
4. Pere Grau, 96.
5. Carme Ballester, 92.
6. Alba Ruiz, 92.
7. Bernat Torrecilla, 91.
8. Miquel Marco, 89.
9. Josep Romero, 88.
10. Teresa Romanillo, 88.

engrandint la carpeta de fotografies que més endavant podrem contemplar tots els socis. Per exemple: el mes d'abril exposarà les seves obres l'amic Ignasi Vallhonesta, i el mes de maig ho farà en Jaume Puig.

Avancem el tema escollit per a l'exposició col·lectiva del mes de juny —festes de Sant Lluís—: "Vida quotidiana d'Horta". Esperem que sigui de l'interès de tothom i no hi manqui la vostra assistència.

Donem detall a continuació de la puntuació dels nostres concursos mensuals. Detalleem solament fins el número 10, perquè són els treballs que queden exposats a la vitrina del cafè del Centre.

manualitats

Dibuixar i pintar

La secció de dibuix artístic i pintura ha estrenat caballets, teles i olis. Aviat podrem fer una exposició especial dels nostres treballs.

Us comuniquem un secret: tacar una tela i jugar amb els colors és la millor medicina contra l'*stress* que cap mèdica pugui receptar.

Incloïm un petit treball literari d'una de les nostres alumnes:

Una capsa de pintures. Després de quaranta anys de dormir en un calaix de la rònega calaixera, avui les mans de la Clementina, una mica tremoloses, han agafat la capsa de pintures i, lentament, l'han oberta.

La paleta és plena de colors ressecs; els tubs estan endurets, inservibles; els pinzells, empolsats i inútils també.

Quaranta anys d'oblit! Sense un perquè! Mai no es va plantejar la qüestió de plegar per sempre. Tot quedà arraconat com aquell que espera tornar a la tasca demà passat... o l'altre...

La Clementina, somnadora, contempla els colors de la paleta: hi dominen el blanc, el gris i el blau. Sempre han estat els seus predilectes. Blanc, com les parets de la llar que ha sabut crear.

Gris, com els seus cabells, com les seves petites pors.

Blau, com els seus ulls, com el seu particular cel de l'esperança.

A la paleta hi ha, a més a més, una gran barreja de colors: vermells, ocres, verds, torrats, negres... Tots hi caben, en una història de quaranta anys.

Ara, però, sent la trisança de netejar, esborrar, destruir totat aquesta crosta endureda, i omplenar la paleta d'una nova saba. Deixar menar la seva mà per un pinzell delicat i suau i fonde'rs en un arc iris de nous colors.

Capítol XXIV

Deu caradures... i tot un senyor!

Sí, ja ho sé. Ja ho sé, que és un fet del tot intrascendent... Ja ho sé! Ja ho sé, que, com a interessat, no interessarà ningú. Però com que, d'aquells deu, els altres nou, volguts amics i germà estimadíssim, m'han deixat solet, i ja només un servidor pot explicar-ho, vaig a fer-ho, esperant que sereu prou condescendents per a perdonar-me el "rotllo". Però, com a compensació, per donar categoria a tan insípides ratlles, em serviré del fet per a retre un petit homenatge a un home bo, tot un senyor, que fou, al seu temps, tota una institució al poble, després barriada, d'Horta.

De joves, tots —perdó: quasi tots— hem estat poc o molt caradures. S'escolria l'any 1928 i s'acostava la Pasqua, quan, en ocasió d'un assaig de teatre, es discutia sobre quina en podríem fer; sorgí la idea d'organitzar una paròdia de caramelles —llavors no teníem orfeó—. Ens hi apuntàrem deu xicotets i/o jovesnets, d'edats compreses entre els 14 anys d'en Ferran Solé i els 22 d'en Josep Urdeix, passant pels 15 d'en Quimet Solanas, els 17 dels Josep Bartomeus, Jaume Brasó i Josep Rius, els 18 dels Ferran Toboso i Pere Solé, i els 19 dels Joan Solanas i Josep Xarau. Seriem els més caradures... o potser els més atrevits, aneu a saber.

Assajàrem en una casa particular, dirigits per en Josep Bartomeus que era el que més... el que més?;

no, l'únic; l'únic que tenia nocions de música. Encantats pels resultats dels assaigs, ens disposàrem a sortir el dissabte de Pasqua Granada i batejàrem el grup amb el nom d' "Els Fletats", amb referència al tenor Miguel Fleta que llavors estava en el seu apogeu. Per assegurar l'èxit econòmic de l'aventura, en Joan Solanas i un servidor fórem delegats per visitar el Dr. Joaquim Puig, al dispensari de la Plaça Vella, on prestava servei. ¿Per què una visita al doctor Puig? Ho justificàrem un cop feta una petita apologia del personatge.

El Dr. Joaquim Puig i Grau va ser directiu dels Lluïsos a les darreries del segle passat o a començaments de l'actual. Fill del doctor Gregori Puig, era conegut per tothom com "el senyor

Quimet", un metge dels d'abans, preparat per a servir-te a qualsevol hora de qualsevol dia, que et feia tantes visites com callia, i tot per una conducta familiar que recordo que un temps ens costava a casa 14 pessetes l'any. Els desplaçaments els feia a peu o en tartana, tartana que era conegudíssima, ja que, carros a part, era una de les poques coses que circulava pels nostres carrers, curulls de rocs, polsosos o enfangats.

El senyor Quimet, amb tartana o sense, era tan popular com apreciat per tots els veïns del barri. Va ser durant molts anys l'únic metge que hi havia a Horta, fins que vingué el Dr. Eixarch, batejat amb el nom del "metge nou", i el "metge nou" fou per sempre més. El senyor Quimet contraigué matrimoni amb la senyora Dolors Corominas; tingueren tres fills, tots metges, el benjamí dels quals, el Dr. Estanislau Puig, viu encara entre nosaltres i llueix el núm. 3 en la llista de socis del Centre (*). I que per molts anys!

¿Per què, doncs, la nostra visita al senyor Quimet? Perquè el senyor Quimet sentia una gran simpatia per la joventut, i aquesta li corresponia. Exemple: a la

(*) Vegeu el núm. 9, de desembre de 1986, pàg. 4, d'aquest Butlletí. - Nota del coordinador.

missa de vuit dels diumenges el senyor Quimet ocupava sempre la cadira del passadis d'un rengle situat enfront de l'altar de la Mare de Déu del Carme. Fou en Ricard Vendrell el que començà a situar-se al seu costat, però ben aviat l'anàrem imitant tota una colla de jovenets que arribàrem a ocupar dos rengles de cadires; un a un ens anàvem col·locant al seu redós per afecte, i també, per què no dir-ho, per fer-li una petita gorra. Ell ens acollia sempre amb un somriure de satisfacció i també de comprensió. Quan passàvem a cobrar els seients de les cadires amb cul de boga que llavors hi havia, el senyor Quimet donava una pessetota, i li tornaven el canvi, cobrant-li a raó de cinc centimits per cada un dels joves acompanyants.

Però la prova ben palesa del seu fervor per la joventut, ens la donà amb motiu del viatge de la Federació de Joves Cristians de Catalunya a Bèlgica, en un tren especial, l'agost/setembre del 35, per assistir al congrés internacional de la JOC (Joventut Obrera Catòlica) belga. Uns quants centenars de joves de la Federació de tot Catalunya, amb bastants consiliaris i poquíssims acompanyants grans, ocupàrem el tren especial. En representació del grup d'Horta, en Francesc Vendrell, el meu germà Ferran i jo mateix, acompanyats pel nostre rector mossèn Miquel Pujol i... el senyor Quimet!, amb tot i que la seva salut no era ja gaire satisfactòria. Recordo que abans no pugéssim al tren, el vicepresident de la Federació, Dr. Pere Tarrés i Claret —el procés de beatificació del qual està en marxa—, que havia vingut a acompanyar-nos, digué al senyor Quimet:

— Doctor Puig, en vostres mans con-

26-8-35. — Pati de l'ajuntament de Malines. A l'esquerra, mossèn Miquel Pujol; el centre, amb gorra, el senyor Quimet; i seu davant, en Francesc Vendrell; a la seva dreta, en Ferran Solé; al darrera dreta, en Pere Solé. — Foto: F. Vendrell.

fie aquesta joventut; no ens en deixeu morir cap.

— No pateixi, doctor Tarrés; tots tornaran vius i sans.

El senyor Quimet va tenir d'intervenir diverses vegades, però tot el jovent tornà feliçment a casa.

En una de les fotografies que il·lustren aquestes pàgines podreu veure els cinc representants d'Horta al pati de l'ajuntament de Malines, en companyia d'uns fejecistes de l'Hospitalet de Llobregat amb el seu consiliari. Set mesos després, el 4 d'abril del 36, el doctor Puig, el "senyor Quimet", s'adormí en la pau del Senyor a l'edat de 72 anys. La seva desaparició fou sincerament sentida en tot el barri.

Tornem al dispensari d'Horta. Ens presentem al senyor Quimet i li exposem el nostre projecte, però no ens deixa pas acabar:

— Bé, vaja, busqueu que us pagui un bon dinar.

7-6-28. — D'esquerra a dreta, Josep Bantomeus, Ferran Toboso, Ferran Solé, Joan Solanas, Josep Xarau, Pere Solé, Jaume Brasó, Quimet Solanas, Josep Rius i Josep Urdeix. — Foto: P. Solé.

- Endavinada, senyor Quimet.
- Quan puc, me'n vaig al llit aviat; no vingueu gaire tard.
- No es preocupi, senyor Quimet; vostè serà el primer.

I seria cap a les nou del vespre quan sortiem dels Lluisos els deu *caradures*, els uns amb barretina i els altres amb un casc de soldat romà dels que teníem pel teatre, i, això sí, amb una llarga i magnífica cistella que ja haurien volgut per a ells els caramellaires de debò. I... cap a la residència de "tot un senyor" falta gent. Començarem el nostre recital amb la següent entrada, amb música del "toreador" de l'òpera "Carmen":

*Ja som aquí perquè hem arribat
per a cantar-vos cançons de bon grat.
Us preguem que ens dispenseu si havíem tardat,
si ens hem retrassat
puix som aquí, no en parlem més d'això
i va la cançó.*

Que bonic! I seguien les cançons, totes de tonades conegudes, però canviades les lletres. El senyor Quimet ens gratificà esplèndidament, tal com esperàvem, i tot seguit anàrem visitant diversos domicilis, on ens rebien amb gatzara i simpatia, o bé amb posat ferreny i cara de pocs amics. Retiràrem bastant aviat i, l'endemà, diumenge, continuàrem encara amb les cantades.

El dia 7 de juny, banquet a l'Hostal Sant Geroni, de la carretera de l'Arrabassada. N'és testimoni la foto adjunta. Entreteniments, arròs i pollastre, que era el dinar de les gran solemnitats, tot regal amb vi de marca i cava — llavors, xampany—, cafè i licors, i puro per als qui fumaven.

Bon profit.

Pere SOLÉ (soci núm. 1)

Retrobar-se per Nadal i...

Aquestes passades festes nadalenques vam "retrobar-nos", el dia 15 de desembre, en un tradicional "pa amb tomàquet de germanor" al qual els assistents vam col·laborar amb els torrons, les neules i d'altres lliminadures pròpies del temps. L'ambient va ser càlid, com sempre entre els que normalment assistim a aquests "sopars" que fan que el Centre tingui una vessant, no gastronòmica però sí de tertúlia i retrobament almenys per les diades més senyalades.

També cal esmentar la tradicional vetllada nadalenca de l'Esbart, a la qual ja ens té acostumats. Enguany, i per

quart any consecutiu, a més de la tradicional ballada, ens oferí uns particulars i originals Pastorets que són escrits, repre-

sentats i dirigits per gent de l'Esbart o molt afina a aquesta secció del C.P. d'Horta.

La Nit de Nadal, que és el seu títol, és l'únic que no varia, ja que el seu argument cada any és diferent, fent-lo així més atractiu. Sempre, però, seguint la dinàmica habitual dels tradicionals pastorets.

El primer any, el 1986, la nit de Nadal era comentada per uns excursionistes que, al voltant del foc de campament, parlaven del que passa durant aquella nit.

L'any següent, el tema es va centrar en una família que explicava als seus fills el significat de Nadal i les seves festes. Aquell any els Reis van recollir personalment les cartes dels nens.

El tercer any va ser més casolà: uns dansaires en ple assaig troben qui els explica el significat d'aquesta Nit. Aquell any va ser el primer que es van incorporar a l'obra uns personatges importants: el Dimoni i el cor de diables.

L'any passat, el 1989, va ser, al nostre entendre, el més original, ja que el tema de l'obra va ser la pau. Uns soldats en una trinxera aprofiten una treva durant la nit de Nadal i, amb enyorança, recorden que bé que s'ho passaven al Centre fent els Pastorets.

No cal dir que van ser molt aplaudits, car els actors eren persones que normalment no en fan, de teatre, però que se'n van sortir molt bé. També cal esmentar la posta en escena, que va treure molt partit dels pocs recursos de què disposa-

va, i l'ambientació musical, molt ben escolliada i enregistrada. Tot va fer que passéssim un vetllada agradable (potser una mica llarga) durant la qual, estem segurs, molts devien recordar, amb enyorança, els magnífics Pastorets que es feien anys enrera.

Hem de donar les gràcies, doncs, a l'Esbart, que, d'una manera peculiar, ha "retrobat" una tradició teatral i ha trobat la manera de fer-nos "retrobar" cada any tots plegats en el Centre durant aquestes diades. Cal, però, que tots hi posem el nostre gra de sorra, perquè el Nadal de l'any vinent sigui millor, celebrat amb més participació i alegria. Rumiem tots que podem aportar-hi... i retrobem-nos tots més sovint a casa nostra.

a la font.

Per paradoxal que sembli pels temps que corren, gràcies al tenaç esforç de certes persones allunyades de tot egoisme crematístic, podem fruitir d'un racó on es respira la flaire d'un jardí prou acurat.

Si hi aneu a qualsevol hora de la tarda, a passar-hi una estona descansant a l'ombra dels pollancre i bevent un glop d'aigua fina i refrescant, podreu veure per les rodalies els incansables senyors Manel Ferrero i Adelo Pintado treballant, amb l'ajut d'altres voluntaris ocasionals. Esforçats capdavanters naturalistes, que amb il·lusió han fet possible l'oasi de verdor que avui envolta la font.

Des de l'any 1956, la font era abandonada; els esbarzers la tapaven, el banc de pedra que l'envoltava era enrunat i els matolls feien intransitable el corriol que hi menava. Tan sols algun pastor coneixedor d'aquells indrets s'hi apropava amb el ramat assedegat.

La voluntat i constància d'uns homes amants de la natura han fet possible que a hores d'ara puguem gaudir d'un jardí ombrívol en ple estiu. Siguin aquestes lletres com un reconeixement a aquests homes per tan-tes hores de treball sense defallir.

Santa Eulàlia, ex-patrona de Barcelona. Repassarem una mica la història per saber

les nostres fonts

per Miquel Tormos

Capítol XII

La Font de Santa Eulàlia

Una de les fonts més acurades de Collserola és la de Santa Eulàlia. Es de cara a Barcelona, orientació sud-est, ubicada entre el Turó d'en Segarra i el Coll de la Ventosa, en una raonada assolada i protegida dels vents del nord, al començament d'un torrent, a una altura sobre el nivell del mar d'uns 195 m.

A la Plaça Karl Marx hi ha la Clínica Stauros, i darrera la clínica, a l'altra banda de la Carretera de les Roquetes, surt un camí que, passant per davant de la masia de can Masdeu i

de l'Hospital de Sant Llàtzer, mena al Coll de la Ventosa, al costat de can Rius. Uns cent metres abans d'arribar a can Rius, s'agafa un caminet a la dreta que en suau pendent baixa fins

d'on ve el nom de la font.

Santa Eulàlia va néixer a Barcelona l'any 289 d.C. Es creu que era filla de la vila de Sarrià. A prop de l'estació del Peu del Funicular hi ha la finca dita "Desert de Sarrià", lloc on, al segle XIV, els Caputxins edificaren el primer convent de "La Orden de España". El convent va ésser enderrocat el 1835. En aquest lloc ja hi havia una petita capella on es venerava Santa Eulàlia, i es creu que per aquestes rodalies hi havia la casa que habitaven els familiars de la santa en temps de la persecució dels primers cristians de Barcelona.

Al casc vell de Barcelona, quasi al costat de l'Arc del Remei, hi ha l'Arc de Santa Eulàlia, on, segons la tradició, estigué empresonada la santa, per les hosts de Dacià, que, després d'inflir-li horribles turments, la varen dur prop de la plaça del Pedró, lloc on fou crucificada en una creu en forma de X. Segons diuen, una nevada que caigué va cobrir púdicament el seu cos nu.

Aquesta donzella fou patrona de Barcelona, i la seva festa es commemora el 12 de febrer.

La catedral de Barcelona, des del segle IX, està sota l'advocació de la Santa Creu i de Santa Eulàlia. L'any 635, Tirs, abad d'un monestir, guardà les relíquies de la santa. Amb la dominació aràbiga de la major part d'Espanya, el culte a Santa Eulàlia no es va manifestar i no es reprengué fins l'any 877.

L'arquebisbe Siquebot de Narbona cercà i trobà les relíquies de la santa en l'església de Santa Maria de les Arenes (avui, Santa Maria del Mar). El 1327 les relíquies foren traslladades a la Catedral, i les seves despulles descansen dins d'un sepulcre, a la cripta que hi ha

sota l'altar major. Dins la cripta, darrera del seu propi altar, aguantat per columnes, trobem el sarcòfag de la santa. El conjunt és coronat per una Mare de Déu i quatre àngels. Es creu que l'obra escultòrica fou feta per un escultor italià, de Pisa.

La devoció a la santa ha arribat fins al nostres dies amb un ferm caliu.

Denominació de la font.

Hem refet a grans trets la història a fi de situar en el seu context el nom de la font.

La masia de can Masdeu és anterior al segle XVI. Després de diverses vendes, va passar a ser propietat de l'Hospital de la Santa Creu, junt amb els terrenys que l'envolten i que inclouen la font.

Encara es poden veure les fites de demarcació pels voltants, testimoniança fidel del lligam de la Santa Creu i Santa Eulàlia, tot i

Fita trobada als voltants de la Font de Santa Eulàlia

que les fites porten les sigles de "l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau".

Des de finals del segle passat ja es coneix la font amb el nom de Santa Eulàlia.

(2 de febrer del 1990.)

Miquel TORMOS i RAMI

(Ve de la pàg. 8.)

No obstant això, la majoria dels socis són aptes per a càrrecs de responsabilitat i els haurien d'exercir alguna vegada. Es bo que periòdicament hi hagi canvi de junta. Per fer de President o de Dirigent de qualsevulla Vocàlia, el principal és lluitar-se a la tasca amb honradesa i bona voluntat.

— *Podem aplicar l'adagi que diu: "El qui fa tot el que pot, no està obligat a més".*

— Sempre, però, es pot fer una mica més.

— *¿Alguna altra cosa, com a*

comiat?

— Els Lluisos ha de continuar fent persones compromeses a la Parròquia. Hem de ser fidels als orígens de l'esperit de la nostra Entitat. Això vol dir: plantejar-nos valentament tota activitat actual i arribar a una comprensió amb el jovent que, a simple vista, sembla molt diferent de nosaltres, eis no tan joves, per a no dir els "vells".

— *Doncs, fill a l'agulla i a treballar, que les misses són moltes!*

Dora SERRA

CENTRE
PARROQUIAL

ST.
JOAN
D' HORTA